

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
ФАКУЛЬТЕТ ЖУРНАЛІСТИКИ, РЕКЛАМИ
ТА ВИДАВНИЧОЇ СПРАВИ**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ТА ЗАХИСТУ
ТВОРЧИХ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ
ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ
ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 061 «ЖУРНАЛІСТИКА»**

**ОДЕСА
Видавець С. Л. Назарчук
2024**

УДК 378(070)

М545

Укладачі:

Т. В. Тхоржевська, кандидат історичних наук, доцент, завідувач кафедри нових медіа та медіадизайну факультету журналістики, реклами та видавничої справи ОНУ імені І. І. Мечникова;

С. В. Азеєв, старший викладач кафедри нових медіа та медіадизайну факультету журналістики, реклами та видавничої справи ОНУ імені І. І. Мечникова;

А. В. Житнікова, старший викладач кафедри періодичної преси та медіа-редагування факультету журналістики, реклами та видавничої справи ОНУ імені І. І. Мечникова.

Відповідальний редактор:

О. А. Іванова, доктор наук із соціальних комунікацій, професор, декан факультету журналістики, реклами та видавничої справи ОНУ імені І. І. Мечникова.

Рецензенти:

Н. О. Петрова, кандидат історичних наук, доцент кафедри археології, етнології та всесвітньої історії факультету історії та філософії ОНУ імені І. І. Мечникова;

Т. А. Милимко, редактор онлайн-видання «Українська служба інформації».

Рекомендовано до друку

*вченою радою факультету журналістики, реклами та видавничої справи
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.*

Протокол № 5 від 29 лютого 2024 року.

Методичні рекомендації для підготовки та захисту творчих
М545 кваліфікаційних проєктів : для здобувачів першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти спеціальності 061 «Журналістика» / уклад.:
Т. В. Тхоржевська, С. В. Азеєв, А. В. Житнікова ; за заг. ред.
О. А. Іванової. – Одеса : Видавець С. Л. Назарчук, 2024. 45 с.

У методичних рекомендаціях вміщено загальні положення, рекомендації з написання, оформлення та захисту кваліфікаційних проєктів для здобувачів та викладачів факультету журналістики, реклами та видавничої справи. Методичні рекомендації розроблені на основі нормативних документів Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

УДК 378(070)

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	4
ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	6
ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ ТА ОФОРМЛЕННЯ ТВОРЧИХ ПРОЄКТІВ, ВИКОНАНИХ У ВІДЕОФОРМАТІ.....	12
ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ ТА ОФОРМЛЕННЯ ТВОРЧИХ ПРОЄКТІВ, ВИКОНАНИХ У ФОРМАТІ ЛОНГРІДІВ З ЕЛЕМЕНТАМИ АУДІОВІЗУАЛЬНОГО КОНТЕНТУ.....	16
ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ ТА ОФОРМЛЕННЯ ТВОРЧИХ ПРОЄКТІВ, ВИКОНАНИХ У ФОРМАТІ ПРЕСОВОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ.....	20
ДОПУСК КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ДО ЗАХИСТУ.....	30
ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ В ЕКЗАМЕНАЦІЙНІЙ КОМІСІЇ.....	32
ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ ТА ЛІТЕРАТУРИ.....	34
ДОДАТКИ.....	35

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова та навчальним планом факультету журналістики, реклами та видавничої справи Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, кваліфікаційна робота здобувача першого (бакалаврського) рівня є обов'язковим складником освітнього процесу.

Кваліфікаційні роботи, які виконують здобувачі факультету журналістики, реклами та видавничої справи, є самостійними творчими проєктами. Така робота дає змогу здобувачеві організувати здобуті знання та власні спостереження з предмету в чітку систему, спробувати відстежити закономірності, що лежать у основі створення журналістських та публіцистичних текстів, а також і самому стати автором журналістського продукту.

Кваліфікаційні роботи у вигляді творчого проєкту виконуються на завершальному етапі навчання здобувачів першого (бакалаврського) рівня на факультеті журналістики, реклами та видавничої справи й передбачають:

- формування професійних компетенцій у галузі журналістики;
- систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань зі спеціальності та їхнього застосування при вирішенні конкретних наукових та творчих завдань;
- розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння методикою дослідження та експерименту, пов'язаних із темою роботи.

Наявність навичок підготовки кваліфікаційної роботи має велике значення для здобувачів-журналістів, оскільки в епоху нових медіа робота в ЗМІ пов'язана не тільки з пошуком інформації, але й передусім із умінням перевіряти, доповнювати та узагальнювати отримані відомості.

Метою кваліфікаційної роботи є виявлення рівня знань випускника в обраній спеціалізації, вміння самостійно працювати з журналістськими та публі-

цистичними текстами, науковою літературою та створювати власний журналістський продукт.

Здобувачам надається право вільного вибору теми роботи з запропонованого кафедрою переліку. Здобувачі також можуть обґрунтовано пропонувати свої теми. Тема кваліфікаційної роботи із зазначенням наукового керівника закріплюється наказом ректора університету на підставі рішення кафедри, рішення вченої ради факультету та рапорту декана факультету.

Керівництво кваліфікаційними роботами здійснюють професори, доценти й викладачі, які мають досвід науково-педагогічної та практичної роботи в сфері журналістики.

ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційні роботи подаються до захисту у вигляді друкованого тексту, оформленого з використанням комп'ютерної техніки, та власного журналістського продукту, оформленого відповідно до обраного формату.

Кваліфікаційні роботи виконуються державною мовою. Загальний обсяг текстової частини роботи складає близько 15-20 сторінок.

Технічне оформлення текстової частини кваліфікаційних робіт виконується за наступними критеріями: гарнітура «Times New Roman»; звичайне накреслення; кегль — 14 пунктів; міжрядковий інтервал — 1,5; поля: верхнє та нижнє — 2,5 см, ліве — 3 см, праве — 1 см; абзац вирівняний за шириною, відступ першого рядка кожного абзацу — 1 см.

Порядковий номер сторінки розміщується в правому верхньому куті. Крапка після номера сторінки не ставиться. На титульній сторінці та на сторінці змісту номер не ставиться, але вона враховується в загальній нумерації. Текстова частина роботи має бути переплетена або зброшурована.

Текстова частина роботи в завершеному вигляді повинна містити:

Титульну сторінку

Зміст

Вступ — 2 сторінки

Обґрунтування підготовки проєкту — 8-9 сторінок

Опис підготовки проєкту — 2-4 сторінки

Висновки — 2-3 сторінки

Бібліографію

Додатки (проєкт, за необхідності інші дані)

Титульна сторінка. Містить послідовно розташовані за вертикаллю такі елементи, які є обов'язковими для всіх здобувачів Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (див. Додаток 2).

Зміст. Сторінка змісту роботи розміщується після титульної. У змісті наводяться назви всіх структурних підрозділів роботи та вказується номер сторінки, на якій вони починаються:

ВСТУП.....	N
ОБґРУНТУВАННЯ ПІДГОТОВКИ ПРОЄКТУ.....	NN
ОПИС ПІДГОТОВКИ ПРОЄКТУ.....	NN
ВИСНОВКИ.....	NN
БІБЛІОГРАФІЯ.....	NN
ДОДАТКИ (проєкт)	

Кожна структурна частина роботи починається з нової сторінки. Назва структурної частини наводиться посередині сторінки великими літерами (гарнітура «Times New Roman», 14 кегль, напівжирне накреслення, CapsLock).

Вступ є основним елементом роботи, який демонструє підготовку здобувача. Для кваліфікаційної роботи вступ має містити наступні обов'язкові елементи в такому порядку:

- встановлення актуальності теми твору;
- формулювання мети й завдань роботи;
- визначення об'єкта й предмета дослідження;
- визначення методів дослідження.

Встановлення актуальності теми роботи. Відповідаючи на це запитання, здобувач має зрозуміти, чому саме ця тема є важливою. Чому саме зараз важливо створювати цей матеріал? Якою є користь від ознайомлення зі створеним доробком?

Формулювання мети та завдань дослідження. Визначаючи мету, здобувач формулює проблему дослідження та демонструє спосіб її вирішення. Завдання ж — це окремі кроки, які здійснюватиме автор, аби досягти мети. Також варто звернути увагу на те, що у висновках автор роботи звітує

про виконання своєї мети та завдань. Тому як мета, так і завдання мають бути максимально чіткими й конкретними.

Визначення об'єкта й предмета дослідження. *Об'єкт* дослідження — це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення. *Предмет* дослідження міститься в межах об'єкта. Об'єкт і предмет дослідження співвідносяться між собою як загальне й часткове.

Методи дослідження. Перераховувати методи треба коротко та конкретно, визначаючи, що саме досліджувалося чи створювалося тим чи іншим методом. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

Обґрунтування підготовки проєкту. Текст розпочинається з абзацу після пропущеного рядка.

Ця частина роботи є обґрунтуванням підготовки проєкту та передбачає репрезентацію теми в інформаційному просторі. Основні питання, які будуть висвітлені в межах цієї частини, залежать від визначеної мети та поставлених завдань у кваліфікаційній роботі. Обов'язково необхідно здійснити аналіз інформаційного представлення теми кваліфікаційної роботи в сучасному інформаційному просторі (за потреби можна окреслити історію питання, огляд законодавчої бази тощо). За наявності підстав можна здійснити моніторинг ЗМІ та презентувати його результати. Ці питання варто попередньо погодити з науковим керівником.

Цитування. За необхідності до авторського тексту вводиться цитування з джерела або дослідницької літератури. Цитування робляться для їхньої інтерпретації або в ході полеміки. Цитування виокремлюється «лапками» та супроводжується посиланнями на джерело цитати. Наведення фрагментів тексту за відсутності лапок та відповідно оформленого посилання кваліфікується як плагіат та є приводом для недопущення роботи до захисту. Абсолютно неприпустимим є безпосереднє запозичення значних фрагментів тексту (великих абзаців, сторінок та розділів дослідницької літератури) у своїй роботі.

Цитування журналістських та публіцистичних текстів не повинні бути занадто розлогими (більше, ніж третина сторінки), в іншому випадку їх необхідно винести в додаток.

Цитування журналістських та публіцистичних текстів здійснюються за повними виданнями (газетний або журнальний номер, альманах, збірка, портал), а не фрагментами, що можуть міститися в певних збірках, передруках, дайджестах тощо. У випадку звернення до першоджерела, яке перевидавалося кілька разів із доповненнями та виправленнями, для цитування перевага може бути віддана будь-якому з доступних видань. Якщо в роботі використовуються перші видання, потрібно обґрунтувати таку дослідницьку необхідність.

При цитуванні джерела іноземного походження цитату варто подати в доступному перекладі або у власному перекладі з мови оригіналу. Бажано уникати подвійного перекладу (наприклад, українською з доступного російськомовного перекладу), оскільки в такий спосіб може бути викривлений зміст.

Цитати мають бути абсолютно точні. Пропуск фрагментів у тексті позначається трьома крапками. Якщо пропущене ціле речення або більше — трьома крапками в квадратних дужках. Також у дужки виносяться будь-які коментарі, уведені в текст цитування. Такі коментарі подаються курсивом та підписуються ініціалами автора роботи.

За недоступності необхідного для дослідження видання джерела є допустимим цитування, запозичене з іншого дослідження. У цьому випадку після посилання на цитоване джерело вводиться посилання на дослідження, з якого було запозичене посилання за допомогою формули [цит. за: ...].

Посилання. У тексті кваліфікаційної роботи обов'язково потрібно робити посилання на досліджувані матеріали та літературу, використані здобувачем під час написання дослідження. Такі посилання дають змогу перевірити достовірність відомостей про цитування досліджуваних матеріалів, дають необхідну інформацію про них, допомагають з'ясувати зміст. Посилатися варто

на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися в тих випадках, якщо наведений матеріал не включений до останнього видання.

Посилання в тексті необхідно зазначати порядковим номером за списком Бібліографії, виділеним двома квадратними дужками, наприклад: «Публіцистика за своєю внутрішньою природою була засобом цілеспрямованого, іноді тенденційного впливу на аудиторію, нав'язуванням аудиторії певних поглядів, спонукаючи до відповідних вчинків» [32, 4], — вважає Володимир Здоровега.

Опис підготовки проєкту. У цій частині тексту здобувачу треба: описати специфіку створення журналістського продукту; окреслити доцільність використання того чи іншого жанру, формату для створення повноцінного продукту; вказати потенційних експертів, джерела інформації; прописати детальний план роботи. У разі використання типологій варто подавати посилання на авторів типологій. Для відеоробіт обов'язковими елементами є синопсис та сценарій Твору (див. ґрунтовніше в блоці про відеороботи).

Висновки. Заключна частина роботи має бути спрямована на висвітлення основних результатів, отриманих у ході роботи над темою. Висновки повинні мати самостійний характер, опиратися винятково на зміст самої роботи.

Бібліографія. Наводиться в кінці роботи, має спільну з основним текстом нумерацію сторінок, але не належить до загального обсягу роботи. «Бібліографія» формується з накопичених під час роботи досліджуваних матеріалів та наукової літератури (не менше 15 позицій у списку, 5 з яких фахова література зі спеціальності 061 «Журналістика»), подається в алфавітному порядку єдиним списком.

Оформлення кваліфікаційної роботи здійснюється відповідно до ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» (див. Додаток 1), який передбачає детальні бібліографічні уточнення опрацьованих джерел та літератури.

Додатки. Додатки до роботи розміщують у кінці кваліфікаційної роботи після бібліографії. Якщо власні друковані матеріали не оформлені в певний формат, то вони подаються в додатках.

За необхідності в додатках можна розміщати ілюстративний матеріал до тексту роботи. Вони можуть містити зображення різного характеру, таблиці, графіки, діаграми тощо. Нумерація сторінок у Додатках подається окремо, починаючи з одиниці (1). Якщо обсяг додатків значний, то їх переплітають окремою текою. Додатки не належать до загального обсягу роботи. У випадку, якщо ілюстративний та статистичний матеріал, наведений у додатках, запозичений із інших наукових джерел, додатки мають супроводжуватися переліком посилань. Вони розміщуються безпосередньо під певним додатком, разом із його номером та описом. Додатки мають бути узгоджені з основним текстом роботи та зі списком бібліографії.

У залежності від обраного формату кваліфікаційного доробку, здобувач орієнтується на вимоги, зазначені нижче, окремо для робіт у відеоформаті, у форматі лонгвідів, у форматі творів пресової журналістики.

ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ ТА ОФОРМЛЕННЯ ТВОРЧИХ ПРОЄКТІВ, ВИКОНАНИХ У ВІДЕОФОРМАТІ

Випускні кваліфікаційні роботи, пов'язані з відео- та тележурналістикою, мають специфічну структуру та практичне спрямування. Відповідно, до їхнього виконання ставляться окремі вимоги.

Відеоробота має бути основою такого проєкту за умови, якщо її якість та глибина опрацювання теоретичного матеріалу відповідають кваліфікаційним вимогам для отримання 1 ступеня вищої освіти «бакалавр». Під відеороботою розуміється аудіовізуальний твір (надалі Твір) усталеного чи інноваційного формату, призначений для оприлюднення в традиційних або нових медіа (мультимедійних платформах в інтернеті). На захист може бути представлений як один Твір, так і низка Творів із ознаками єдиного формату (серії). Практична частина проєкту має продемонструвати набуті здобувачем у ході навчання знання, практичні вміння та компетентності.

Здобувач повинен:

- визначити та обґрунтувати важливу суспільно-значиму тему Твору;
- сформулювати ідею Твору та розробити поетапний план її реалізації від задуму до демонстрації (технологія виробництва відеопродукту);
- підібрати, відповідно до теми та ідеї, жанр/формат Твору, чітко дотримуватися вимог до цього жанру/формату або обґрунтувати інновації;
- самостійно чи в команді виконати низку робіт (етапів) із реалізації Твору (сценарій, зйомка, озвучування, монтаж, публікація, популяризація).

Рекомендовані жанри/формати Творів

Твір є невід'ємним складником кваліфікаційного проєкту, тому для нього обираються жанри з високим ступенем авторства, складності, що відповідає рівню бакалавра.

Необхідний ступінь складності Твору (чи декількох Творів) визначається науковим керівником, а тема затверджується на засіданні кафедри та вченої ради факультету.

Твір може бути виконаний в усталених чи гібридних жанрах/форматах, а також повинен мати високий ступінь інноваційності:

- розмовні формати (відеоблог, авторське ток-шоу, портретний відеонарис тощо);
- інформаційні формати (інформаційна програма, репортаж);
- аналітичні формати (багатокомпонентний тележурнал, розслідування, огляд тощо);
- художньо-публіцистичні формати (замальовка, нарис, документальний короткометражний фільм, анімаційний фільм, відеопрезентація тощо);
- інтернет та СММ-журналістика (відео-кейс до інтернет-порталу, лонгріди з елементами аудіовізуального контексту, мультимедійні тексти тощо).

Вимоги до Опису підготовки проєкту

В описі підготовки проєкту обов'язковими елементами є синопсис та сценарій Твору. Здобувач має розкрити свою творчу лабораторію, а також визначити доцільність використання запропонованих до захисту типу, жанру, формату, сегменту трансляції відеороботи. Опис проєкту має містити план виробництва Твору, синопсис, поепізодний сценарій чи сценарний план, відповідно до обраного жанру/формату, список використаних джерел.

Якість та технічні параметри Твору Технологія виробництва Твору

У кваліфікаційній роботі передбачається високий ступінь авторства, а відтак наявність автора в кадрі чи за кадром. Компілятивна частина (відеокмпіляція), що містить запозичені з інших джерел матеріали, не повинна перебільшувати 10-15 % від загального обсягу аудіовізуального твору.

Твір повинен мати якість, достатню для публічного інформування. Звук та відео повинні відповідати вимогам трансляції, бути чіткими, зрозумілими, якщо інше не дозволяється форматом. Рекомендовані технічні параметри відео: MPEG-4 (формат компресії H.264) з роздільною здатністю високої чіткості зображення Full High Definition (FullHD — 1920 x 1080 точок). Звуковий супровід Твору повинен бути авторським або запозиченим із відкритих баз. Технічний рівень якості відеоряду та аудіосупроводу визначається стандартами налаштувань знімального та звукозаписувального обладнання (професійного та мобільних гаджетів), а також спеціалізованих програм для відеомонтажу й редагування аудіотреків (рекомендовано Adobe Premiere, Adobe Audition та численні мобільні застосунки). Такі стандарти розглядалися здобувачами на різних етапах навчання під час практичних та лабораторних занять із технічних засобів медіавиробництва, журналістської майстерності, аудіовізуальної журналістики, нових медіа тощо.

Твір має містити титри — вхідні, на синхронах, інформаційні та фінальні. Обов'язковими є титрування або голосове дублювання українською мовою, якщо експерт чи співрозмовник у кадрі відповідають іноземною, зокрема російською мовою. Обов'язковим є зазначення «кваліфікаційна робота на здобуття ступеня бакалавра», «Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, факультет журналістики, реклами та видавничої справи».

Посилання на використані джерела мають бути зазначені в текстовій частині кваліфікаційної роботи, а необхідні — у титрах. Відеозапозичення позначаються титром на екрані. Хронометраж та кількість Творів корелюються, залежно від жанру/формату, рекомендована загальна тривалість від 7 до 15 хвилин.

Здобувач повинен самостійно чи в команді виконати всі етапи виробництва Твору, а саме:

- пошук та обґрунтування теми, ідеї, жанру/формату, написання синопсису та сценарного плану;
- опрацювання джерел, формування інформаційного кейсу;

- планування виготовлення Твору від задуму до презентації, написання плану;
- пошуки сценарного ходу та формування композиції, відповідно до вимог драматургії, написання поєпізодного сценарію;
- вибір візуального стилю Твору, пошук образів героїв чи явища-проблеми;
- проведення зйомки Твору з використанням необхідних технічних засобів та прийомів;
- запис якісного звуку;
- перегляд відзнятого матеріалу та складання монтажного плану, за необхідності, залучення компілятивного матеріалу;
- монтаж повної версії Твору та, за необхідності, монтаж демонстраційної дипломної версії Твору (тизера).

**ВИМОГИ
ДО ПІДГОТОВКИ ТА ОФОРМЛЕННЯ
ТВОРЧИХ ПРОЄКТІВ,
ВИКОНАНИХ У ФОРМАТІ ЛОНГРІДІВ З ЕЛЕМЕНТАМИ
АУДІОВІЗУАЛЬНОГО КОНТЕНТУ**

Випускні кваліфікаційні роботи, пов'язані з виготовленням лонгвідів, мають специфічну структуру та практичне спрямування, відповідно, до їхнього виконання ставляться окремі вимоги.

Лонгвід із елементами аудіовізуального контенту має бути основою такого проєкту за умови, якщо його якість та глибина опрацювання теоретичного матеріалу відповідають кваліфікаційним вимогам для отримання 1 ступеня вищої освіти «бакалавр». Під лонгвідом розуміється аудіовізуальний твір (надалі Твір) усталеного чи інноваційного формату, призначений для оприлюднення в нових медіа (крос-медійних платформах в інтернеті). На захист може бути представлений як один Твір, так і низка Творів із ознаками єдиного формату (серії). Практична частина проєкту має продемонструвати набуті здобувачем у ході навчання знання, практичні вміння та компетентності.

Здобувач повинен:

- визначити та обґрунтувати важливу суспільно вагому тему Твору;
- сформулювати ідею Твору та розробити поетапний план її реалізації від задуму до демонстрації (технологія виробництва продукту);
- підібрати, відповідно до теми та ідеї, жанр/формат Твору, чітко дотримуватися вимог до цього жанру/формату або обґрунтувати інновації;
- самостійно чи в команді виконати низку робіт із реалізації Твору (робота з онлайн-сервісами та мобільними додатками, виготовлення крос-медійного контенту, популяризація).

Рекомендовані жанри/формати Творів

Твір є невід’ємним складником кваліфікаційного проєкту, тому для нього обираються журналістські жанри з високим ступенем авторства, складності, що відповідає рівню бакалавра.

Необхідний ступінь складності Твору (чи декількох Творів) визначається науковим керівником, а тема затверджується на засіданні кафедри та вченої ради факультету.

Твір може бути виконаний в усталених чи гібридних жанрах/форматах, а також повинен мати високий ступінь інноваційності.

Вимоги до Опису підготовки проєкту

В описі підготовки проєкту здобувач має найповніше розкрити свою творчу лабораторію, а також визначити доцільність використання запропонованих до захисту типу, формату та форми подання крос-медійної історії (лонгріду). Опис проєкту має розкрити концепцію сторітелінгового проєкту; він повинен містити детальний план виробництва Твору, розшифрування всіх його компонентів, виражених різними видами цифрового контенту: тексту лонгріду, аудіовізуального матеріалу, статичної графіки й інфографіки, титрів і посилань, застосованого дизайнерського стилю та обраних ефектів відображення тощо.

Якість та технічні параметри Твору Технологія виробництва Твору

Матеріали, що містяться в Творі, мають бути авторськими, унікальними, створеними за стандартами інтернет-журналістики та пристосованими до розміщення в мережі.

Обсяг тексту одного матеріалу — від 6 000 знаків.

Вимоги до дизайн-концепції. Створені лонгріди повинні бути розміщені в інтернеті, відповідати технічним вимогам кросбраузерності, швидкості завантаження, естетики та мати адаптивний дизайн під малі, середні й великі

екрани пристроїв. Лонгрід має складатися з: інформаційного повідомлення в текстовій формі, статичних графічних зображень, аудіовізуальних матеріалів, аудіо- та відеоподкастів, інфографіки, комбінованих форм контенту (слайд-шоу, анімована інфографіка тощо), містити матеріали таких жанрів, як онлайн-коментар, твіттер-репортаж, інтерв'ю тощо.

Вимоги до мультимедійного складника. Не менше, ніж 50% відсотків мультимедійного контенту лонгріду має бути авторським (аудіовізуального контенту, фото, інфографіки тощо), решта — містити посилання на джерело.

Аудіовізуальний контент, включно з аудіо- та відеоподкастами, має бути опублікованим на популярних хостингах (YouTube, Vimeo, SoundCloud, Archive тощо) із вказанням посилань на них у лонгріді.

Відеоконтент (у кількості 1-3 матеріалів, залежно від таймінгу) має складатися з авторського матеріалу, відзнятого та змонтованого здобувачем. Можливі жанри: новинний відеосюжет, інтерв'ю, коментар, огляд, репортаж. Сумарний таймінг відеоконтенту має бути не менше 6 хвилин. Формати відеоматеріалів визначаються технічними можливостями онлайнсервісу, використаного для виробництва лонгріду. Наприклад: MPEG-4 (формат компресії H.264) із роздільною здатністю високої чіткості зображення Full High Definition (FullHD — 1920 x 1080 точок) або High Definition Ready (HD Ready — 1280 x 720 точок); MPEG-2 (720 x 567 точок).

Рекомендовані ресурси для створення лонгрідів: Weblium, Wix, Shorthand. Ці сервіси були розглянуті під час вивчення навчальної дисципліни «Новітні медіа». Допускається використання інших онлайн-ресурсів за вибором здобувача, за умови їхньої відповідності поставленим завданням та українським патріотичним уявленням.

Твір повинен мати якість, достатню для публічного інформування. Аудіовізуальний контент повинен відповідати вимогам трансляції, бути чітким, зрозумілим, якщо інше не дозволяється форматом. Належна технічна якість аудіовізуального контенту забезпечується використанням спеціалізованих програм для відеомонтажу й редагування аудіотреків (Adobe Premiere, Grass

Valley Edius, Sony Vegas, Adobe Audition, MAGIX Sound Forge тощо) та численних мобільних застосунків, згідно стандартів, опанованих здобувачами спеціальності «Журналістика» на різних етапах навчання під час практичних і лабораторних занять із технічних засобів медіавиробництва, журналістської майстерності, аудіовізуальної журналістики, новітніх медіа тощо.

Обов'язковим є зазначення «кваліфікаційна робота на здобуття ступеня бакалавра», «Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, факультет журналістики, реклами та видавничої справи».

Посилання на використані джерела мають бути зазначені в текстовій частині кваліфікаційної роботи. Відеозапозичення позначаються титром на екрані.

Здобувач повинен самостійно чи в команді реалізувати всі етапи виконання Твору, а саме:

- пошук та обґрунтування теми, ідеї, жанру/формату, форми подання;
- опрацювання джерел, формування інформаційного кейсу;
- планування виготовлення Твору від задуму до презентації, написання плану;
- формування композиції, вибір візуального стилю Твору, пошуки образів героїв чи явища-проблеми;
- проведення якісних зйомки та запису звуку подкастів Твору з використанням необхідних технічних засобів і прийомів;
- залучення, за необхідності, комп'ютерного матеріалу;
- публікування повної версії Твору в онлайні та отримання коду або посилання для його наступної демонстрації.

ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ ТА ОФОРМЛЕННЯ ТВОРЧИХ ПРОЄКТІВ, ВИКОНАНИХ У ФОРМАТІ ПРЕСОВОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ

Випускні кваліфікаційні роботи, пов'язані з газетною та журнальною журналістикою, мають специфічну структуру та практичне спрямування, відповідно, до їхнього виконання ставляться окремі вимоги.

Текстова робота має бути основою такого кваліфікаційного проєкту за умови, якщо її якість та глибина опрацювання теоретичного матеріалу відповідають кваліфікаційним вимогам для отримання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Під текстовою роботою розуміється журналістський вербальний твір (надалі Твір) усталеного чи інноваційного формату, призначений для оприлюднення в традиційних чи нових медіа (мультимедійних платформах в інтернеті). На захист має бути представлена низка Творів (не менше 4) із ознаками єдиного формату (серії). Практична частина проєкту має продемонструвати набуті здобувачем у ході навчання знання, практичні вміння та компетентності.

Здобувач повинен:

- визначити та обґрунтувати важливу суспільно вагому тему Твору;
- сформулювати ідею Твору та розробити поетапний план її реалізації від задуму до публікації;
- підібрати відповідно до теми та ідеї жанр/формат Твору, чітко дотримуватися вимог до цього жанру/формату або обґрунтувати інновації;
- самостійно чи в команді виконати низку робіт із реалізації Твору (опрацювання джерел, підготовка тексту, оприлюднення, популяризація).

Рекомендовані жанри/формати Творів

Твір може бути виконаний в усталених чи гібридних жанрах/форматах, а також мати високу ступінь інноваційності:

- інформаційна група жанрів (репортаж, інтерв'ю);
- аналітична група жанрів (стаття, рецензія, огляд, рейтинг);
- публіцистична група жанрів (нарис, фейлетон).

Вимоги до основної частини проєкту

Тема та ідея Твору повинні бути актуальними й суспільно вагомими. Доцільність тематики, ідеї та вибір жанру/формату Твору конкретизується в Обґрунтуванні підготовки проєкту.

Частина проєкту, куди входять Титул, Зміст, Вступ, Обґрунтування підготовки проєкту, Опис підготовки проєкту та Висновки, має бути за обсягом не більшою, ніж 20 аркушів.

У *Додатках* розміщують власні журналістські матеріали, що стали творчим доробком здобувача (за умови, якщо матеріали не зверстані в газету, журнал тощо).

Технологія виробництва Твору Якість та технічні параметри Твору

На захист має бути представлено не менше 4 журналістських матеріалів. За потреби можна використовувати жанри з різних груп (інформаційної, аналітичної, публіцистичної). Інтерв'ю — не більше одного матеріалу. Не прийматимуться до розгляду матеріали рекламного та замовного характеру.

Друковані журналістські матеріали інформаційної групи

Інтерв'ю

Може бути будь-якого типу, залежно від обраної класифікації. Обов'язковими композиційними елементами матеріалу мають бути заголовки (підзаголовки), лід. Заголовковий комплекс не повинен містити назву жанру,

вказівку особи, банальні вислови, фрази та конкретні факти чи статистику. Інтерв'ю варто доповнити фотографіями, за необхідності — інфографікою.

Під час структурування інтерв'ю варто уникати способу оформлення у вигляді інтерв'ю-діалогу (питання – відповідь), краще використати інші способи оформлення (інтерв'ю з елементами репортажності, монологічний виклад (блокове інтерв'ю, подрібнений монолог), сторі).

Обсяг одного матеріалу — не менше 4 000 знаків.

Репортаж

Може бути будь-якого типу, залежно від обраної класифікації. Матеріал має містити заголовок (підзаголовки), лід. Автор повинен відобразити місце події, забезпечити ефект присутності (відображати «п'ять відчуттів»), стати «продовженням» читача, щоб передати атмосферу події, емоції тощо. У матеріалі можуть бути включені свідчення очевидців, коментарі чи думки учасників подій чи пересічних громадян, описи, деталі. Репортаж варто доповнити фотографіями, за необхідності — інфографікою.

Обсяг одного матеріалу — не менше 4 000 знаків.

Друковані журналістські матеріали аналітичної групи

Стаття

Матеріал може бути написаний у жанрі статті різних типів; за способом відтворення проблеми матеріал може мати різні ознаки.

Предметом відображення статті має бути актуальна соціальна проблема, явище, що потребує аналізу, встановлення причинно-наслідкових зв'язків, причин, передбачення причин та наслідків. Обов'язково для обговорення проблеми має бути залучений експерт у галузі, де виникла проблема. У якості аргументації можна використовувати окремі факти або статистику з перевірених джерел інформації, які мають бути зазначені в матеріалі. Для розкриття концепції автор може використовувати різні види аргументів та аргументації. Аналіз явища повинен мати масштабний характер у контексті політичної, економічної, галузевої, соціальної площин.

Виклад матеріалу має бути відтворений дедуктивним методом із застосуванням аналітичних методів відображення, а тому рисами статті мають бути об'єктивність, науковість, оригінальність думки тощо. Доречним буде застосування інформаційних методів (так звана, робота в полі, використання методу інтерв'ю, опитування, анкетування) з аналітичними (аналізу джерел інформації, опрацювання документів, окремих сайтів установ чи електронних ресурсів організацій, вивчення інтересів аудиторії для пропозиції вирішення проблеми).

Композиційною особливістю статті, як і інших аналітичних жанрів, має бути тричленна структура: теза, аргументи та висновки, а також поділ матеріалу на смислові частини, котрі мають підзаголовкові комплекси.

Обсяг одного матеріалу — від 3000 до 5000 знаків.

За необхідності стаття може бути доповнена зображальними елементами: інфографікою, світлинами та іншими елементами.

Рецензія

Матеріал може бути написаний у жанрі рецензії різних типів; за способом відтворення проблеми матеріал може мати різні ознаки.

Рецензія передбачає оцінку творів літератури, театру, кіно та інших видів соціокультурної діяльності. Основним є проаналізувати твір, тому рецензія *не повинна* зводитися до переказу змісту/сюжету. Рецензія має за мету допомогти аудиторії зрозуміти твір і розкрити його цінність та суспільну значимість.

Рецензія повинна містити продумані, чіткі та логічні авторські тези. Кожна подана автором теза повинна підкріплюватись аргументами, які відображають основну ідею рецензії. Заголовок повинен бути інформативним, зрозумілим, відображати головну думку рецензії.

Рецензія передбачає знайомство з об'єктом у вступній частині, аналіз твору (сюжет, герої, авторський стиль, логічність, динамічність оповіді тощо) в основній частині, висновки (визначення місця твору та оцінка актуальності, порівняння з іншими творами за потреби).

Обсяг одного матеріалу — від 1800 до 3600 знаків.

За необхідності, рецензія може бути доповнена зображальними складниками: світлинами та іншими елементами.

Огляд

Огляд може становити комплексне «спостереження» за будь-якою проблемою, суспільним явищем чи процесом протягом тривалого часу або певного періоду для з'ясування тенденцій і контролю над ними. Іноді вживають як синонім систематично повторюваний «замір», виконаний із застосуванням кількісних і якісних методів, зокрема спостереження, статистичного методу, контент-аналізу та окремих соціологічних методів на кшталт опитування, анкетування, тестування, експрес-тестування, ескізного проектування і/або використання результатів «комп'ютерної науки» (computer science), інформаційно-комунікаційних технологій тощо. У зв'язку з цим огляд як соціологічне дослідження виступає не тільки елементом «соціального інжинірингу», а й жанром, у якому подано вирішення кризових проблем, проектування, прогнозування тощо.

Мета — подати «зріз» певного явища як сукупність даних, як «ілюстрацію», «виявлення» миттєвої тенденції. Факти мають бути відтворені в потрібному ракурсі й навіть у причинно-наслідкових зв'язках. Має бути здійснений аналіз фактів, контент-аналіз документів, ЗМІ, що допоможе дослідити й вивчити певний стан явища.

Предметом огляду можуть бути якісні характеристики предмета, явища, події. Внаслідок огляду аудиторія отримає практичні знання, актуальні в умовах кризи для встановлення нових орієнтирів, врегулювання кризи, вирішення питань проектування, прогнозування тощо. Зрештою, цей жанр можна використовувати для вирішення проблем у глобальних масштабах.

У процесі написання огляду має бути використана своєрідна лексика, типи висловлювань із певної сфери діяльності. Мова огляду за своєю природою різноманітна: використання наукових, математичних знань, даних із сучасних джерел інформації. Використання цифр, фактів дозволить змодельовати

соціальну мету й сам огляд буде актуальний, переконливий та достовірний, чому сприятимуть методи інформатики, використання таблиць, графіків тощо. Це дозволить контролювати динаміку соціальних процесів, виконання програм, проектів, нормативів тощо й впливатиме на процес вибору й управління аудиторією. Також огляд може бути підготовлений за матеріалами ЗМІ, метою такого матеріалу є узагальнити досвід роботи ЗМІ в межах висвітлення конкретної теми або ж визначити порядок денний окремого ЗМІ.

Одна з головних вимог: достовірність фактів, верифікація їх та якісні джерела інформації. За необхідності, в матеріалі можна використовувати інфографіку, діаграми, таблиці тощо, причому вони можуть доповнювати, ілюструвати або узагальнювати певну інформацію.

Обсяг одного матеріалу — від 1800 до 5000 і більше знаків.

Рейтинг

Рейтинг як правило — це вербальне вибудовування ієрархії схожих чи подібних явищ, унаслідок якого може бути встановлено міру та ступінь популярності чогось чи певні якості (хто лідер чи аутсайдер, дорожче чи дешевше тощо).

Мета рейтингу — здійснити «ранжування» явищ, предметів за певною ознакою, або «ранжування» за різними характеристиками подій, особистостей, групи осіб, різних показників (зведення, top-10), причому критерії «ранжування» для всіх досліджуваних явищ мають бути однаковими, конкретними.

Отже, автор повинен виконати основне завдання: надати аудиторії знання про певні пріоритети в різних сферах. У ході написання рейтингу використовуються такі традиційні (традуктивні) методи, як порівняння та аналогія. Рейтинги можуть бути здійснені в різних сферах суспільної діяльності (економіці, політиці, культурі, спорті тощо). Домінуючим у тексті має бути метод рейтингування.

Рейтинги можуть бути політичними, спортивними, освітніми тощо. Використовуючи метод порівняння, автор мусить проаналізувати різні аспекти

явищ та подати прогноз, окреслити перспективу їхнього розвитку. Відповідно журналіст повинен мати спеціальні знання, необхідну кількість інформації в певній сфері, виступити експертом у конкретній галузі й мати надійні джерела інформації для складання рейтингів. Може бути тривале ведення власного рейтингу в окремій рубриці тощо. Якісними також вважатимуться рейтинги на основі опитувань авторитетних фахівців, відомих компаній, організацій. Такі рейтинги розраховані на спеціальну аудиторію.

Особливістю мови рейтингів буде насиченість фактами, термінами, які, за потреби, доповнюються інфографікою, зображальними елементами тощо.

Обсяг одного матеріалу — від 1800 до 3000 і більше знаків.

Друковані журналістські матеріали публіцистичної групи

Нарис

У дослідницько-образному тексті мають досліджуватися реальні життєві явища, діяльність людей, проблеми з метою впливу на соціум. Нариси можуть бути різними за типологією: портретними (психологічний, біографічний, ювілейний, політичний тощо), проблемними чи подорожніми, або ж тематичними (історичний, економічний, політичний, побутовий, соціологічний, судовий тощо), відповідно й різними — об'єкти досліджень. У проблемному нарисі повинен бути відображений конфлікт, відкритий чи прихований, уособлений через певний образ (персонаж) чи ситуацію. У таких нарисах бажано уникати надмірної деталізації, однак в основі все-таки мають лежати реальні факти чи проблеми, відображені через факти. Бажано обрати один або кілька найпоказовіших фактів, типових.

Характерна документально-образна єдність усіх типів нарису досягається шляхом поєднання факту, групи фактів (особливо в соціальній площині), виявлення своєї позиції щодо них у певній оцінці суджень у поєднанні з образним мисленням, застосованим щодо соціальної типізації.

У подорожніх нарисах варто уникати реклами й надати перевагу дослідницькому складникові та описовості, зацентувати на особливостях

національної культури, архітектури, гастрономічної складової частини, передати загальну атмосферу подорожі та комунікації з представниками інших народів, культур, соціальних верств тощо.

Традиційно можна використати один із типів композиції: хронікальну, причинно-наслідкову чи вільну, а також епізоди із зображенням зустрічей, розмов, взаємин людей, описів природи чи певних обставин, міркувань автора тощо.

Документально-образна єдність досягається шляхом поєднання факту, групи фактів (особливо в соціальній площині) та позицій з образним осмисленням їх та соціальною типізацією.

Для написання нарисів можна використати різні методи збору інформації: спостереження, інтерв'ю, бесіду, роботу з документами тощо.

Серед виражальних засобів доречно застосувати пейзажі, портрети, деталі, інтер'єри, замальовки, порівняння, різні види описів тощо.

Загалом стиль нарису характеризується чітко вираженим авторським «я», інтимізацією мовлення, типізацією героя, документалізмом, асоціативністю, образністю тощо.

Текстова частина може бути доповнена світлинами, пейзажами, портретами, замальовками тощо.

Обсяг одного матеріалу — не менше 6000 знаків.

Фейлетон

Фейлетон мусить бути однорідним, написаним від початку й до кінця в сатиричному плані. Це може бути віршовий і прозовий фейлетон, художній і документальний, політичний і побутовий, фейлетон-лист, фейлетон-заява тощо. Об'єктом фейлетоніста може бути загострено-публіцистичний зміст, злободенна актуальна проблема, оскільки він мусить бути оперативним відгуком на негативне явище. Для осмислення проблеми чи негативного явища можна обрати кілька фактів реальної дійсності або обраних самостійно, або оприлюднених у ЗМІ, однак вони мають бути реальними, документально підтвердженими. Джерело повідомлення факту не обов'язково зазначати,

хоч і можна апелювати до нього, особливо якщо це стосується публічних дискусій чи суперечливих поглядів представників політичних сил, культурних діячів тощо.

Переконливість у фейлетоні має досягатися влучним образом, узагальненнями, виявленнями елементів типовості, автор мусить побачити тенденції, викрити умови й причини негативного явища та створити підтекст. Фейлетоніст може бути в масці оповідача, сторонньої, зацікавленої чи незацікавленої особи тощо. Важливим є створення фейлетонного образу, який мусить бути емоційним, узагальненим, концентрованим, поданим в індивідуально-прикрашеному вигляді, водночас умовним. Він може бути манекеном, маскою, самоізолюваною від соціуму у своїх вчинках.

За функціональним призначенням він може бути таким, що викриває негативні вади або розважає. Засоби сатири, використані в фейлетоні: гумор, іронія, сарказм тощо; водночас він має бути написаним живою розмовною мовою, невимушено, з оцінною лексикою. Важливим є авторське «я», експресивне, індивідуальне. Сюжет у фейлетоні — це розвиток уявлення про публіцистичний образ, центр якого перенесено на його осмислення, соціальну оцінку. У композиції основним виступає метод співставлення життєвих явищ, асоціацій, конфліктів, взаємовпливів. Комічний конфлікт має прихований характер: з одного боку сам герой перебуває в конфлікті, а з іншого — існує конфлікт, невідомий герою, натомість відомий читачеві, адже герой суперечить ідеалу. Дії в фейлетоні мають розгортатися за принципом метафоричності, асоціативності, можна використовувати анекдот, жарт. Також можна використати в сюжеті прийоми карнавалізації, мотиви перевдягання, мотив дзеркала, смерті, невіленої таємниці, гротескні ситуації тощо. Для створення комічного ефекту бажано використати такі прийоми: повтор, інверсію, іронію (говорити про вигадане як про реальне) або один із трьох мотивів комічного: мотив протиставлення (контрасту, невідповідності, безглуздя тощо); мотив гри; мотив видимості (уявності) (брехні, обману, самообману, ілюзії, віртуальності, «тіні», «сну» тощо).

Простір і час мають бути уявними, віртуальними, заголовок — асоціативним, інтригою, апеляцією тощо. Серед стилістичних прийомів можна використати розмовні вирази, книжні вислови, переосмислення фразеологізмів, сталих виразів, нових словотвірних одиниць тощо.

За необхідності, фейлетон може бути доповнений зображальними елементами: світлинами, шаржами тощо.

Обсяг одного матеріалу — від 5000 знаків.

Авторство та співавторство Твору для всіх форматів проєкту

Твір може бути виконаний одноосібно чи групою дипломників. Авторський внесок кожного здобувача має бути чітко означений і відображений у титрах, супровідних документах проєкту та пояснювальній записці до проєкту.

Твір є невід'ємним складником проєкту, і для нього обираються жанри з високим ступенем авторства, складності, що відповідає рівню бакалавра.

ДОПУСК КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ДО ЗАХИСТУ

Закінчену та оформлену, згідно з правилами, кваліфікаційну роботу здобувач передає науковому керівникові. Науковий керівник пише відгук на кваліфікаційну роботу, де оцінює її з точки зору відповідності поставленим завданням та з урахування висловлених ним під час консультацій побажань і зауважень щодо змісту, тексту та якості.

Необхідним елементом оцінки кваліфікаційної роботи науковим керівником є також якість оформлення письмової частини дипломної роботи з точки зору орфографічних і граматичних помилок та дотримання чинних правил оформлення. Кваліфікаційна робота подається на кафедру в супроводі Завдання на кваліфікаційну роботу здобувача, відгуку наукового керівника не пізніше, ніж за 15 робочих днів до початку роботи екзаменаційної комісії.

Кафедра під час засідання, на підставі виступу здобувача й відгуку наукового керівника, приймає рішення про допуск (чи недопуск) кваліфікаційної роботи до захисту та передає її рецензентові. Рішення кафедри оформлюється в Поданні голові екзаменаційної комісії.

Твір має бути викладений на обраний хмарний ресурс (наприклад, гугл-диск) напередодні, але не пізніше, ніж за 7 днів до захисту, для попереднього ознайомлення з ним членів комісії.

Перед захистом здобувач має подати копію Твору до медійного архіву факультету журналістики, реклами та видавничої справи.

Не допускається до захисту робота, яка має ознаки плагіату. Перед поданням до захисту робота обов'язково перевіряється на наявність у ній записань чи недобросовісного цитування. Не може бути допущена до захисту робота з великою кількістю граматичних, друкарських помилок чи технічних вад. Науковий керівник несе відповідальність за відповідність вимогам поданої до захисту роботи. Здобувач і науковий керівник також несуть відповідальність за дотримання правил, норм та вимог доброчесності при підготовці Твору.

Склад рецензентів затверджується деканатом факультету, відповідно до положення про ЕК. Заохочується призначення рецензентами провідних фахівців у галузі окремої проблеми, розглянутої в поданому випускному Творі, які мають науковий ступінь і/або вчене звання, є працівниками інших випускних кафедр факультету журналістики, реклами та видавничої справи, інших структурних підрозділів Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, наукових та освітніх установ міста Одеси, а також творчих працівників чи керівників медійних організацій, пресслужб, інформаційних агенцій тощо.

На підставі ознайомлення з текстом кваліфікаційної роботи рецензент готує письмову рецензію, у якій за 100-бальною та за національною шкалами оцінює структуру й зміст роботи, ступінь розв'язання поставлених завдань, а також відповідність наявним вимогам, формулює питання чи зауваження до роботи. Будь-які виправлення тексту роботи в період між допуском роботи до захисту та її прилюдним захистом неприпустимі.

Текст рецензії разом із кваліфікаційною роботою має бути переданий до екзаменаційної комісії не пізніше, ніж за один день до захисту роботи. Здобувач має право попередньо ознайомитися з текстом рецензії та підготувати відповіді на зауваження й запитання.

Відгук наукового керівника та рецензія мають бути виконані в друкованому вигляді.

ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ В ЕКЗАМЕНАЦІЙНІЙ КОМІСІЇ

Суть захисту творчого кваліфікаційного проекту полягає в докладному самоаналізі практичного доробку здобувача в масмедіа.

Публічний захист кваліфікаційної роботи відбувається на відкритому засіданні екзаменаційної комісії. Процедура захисту наступна.

1. Здобувач у своєму вступному слові протягом 5–7 хвилин формулює мету та завдання кваліфікаційної роботи, дає оцінку рівня вивчення проблеми; характеризує опановані матеріали, наводить висновки, до яких він дійшов внаслідок роботи над проектом. Висвітлення висновків дослідження має становити не менше половини часу, відведеного на вступне слово. Здобувач може процитувати вдалі фрагменти своїх матеріалів екзаменаційній комісії.

2. Здобувач відповідає на запитання членів екзаменаційної комісії щодо змісту своєї роботи. Оцінюється повнота відповіді та рівень обізнаності його з новітніми тенденціями в обраній проблемі.

3. Рецензент у своєму виступі протягом 3–4 хвилин визначає власне ставлення до роботи та публічно оголошує свою оцінку кваліфікаційної роботи за 100-бальною та національною шкалами оцінювання.

4. Здобувач у заключному слові відповідає на висловлені зауваження, запитання стосовно його роботи, обґрунтовує й захищає положення та висновки, які містяться в ній.

Оцінка кваліфікаційної роботи визначається на закритому засіданні екзаменаційної комісії відкритим голосуванням. Критерії для підсумкової оцінки: якість поданої роботи, рівень захисту, оцінка рецензента, а також загальний рівень професійної підготовки, яку здобувач виявив під час захисту.

Критерії оцінювання Твору

Члени екзаменаційної комісії оцінюють дипломний проєкт як цілісну розробку теоретичного та практичного змісту. Оцінюючи практичну частину проєкту, комісія має послуговуватися таким критеріями:

- актуальність та глибина, суспільна значимість обраної теми, її ідейне втілення;
- відповідність Твору обраному жанрові/формату, ступінь інноваційності;
- власне обґрунтування цінності авторського Твору, роль автора;
- глибина дослідження та розробленості теми;
- чітке визначення об'єктів, персоналій, джерел інформації та їхня відповідність заявленим ідеї й формату Твору;
- володіння методами збору інформації, зокрема текстових матеріалів;
- втілення принципів драматургії та побудови композиції, наявність вмотивованого зв'язку між частинами Твору;
- оригінальність побудови сюжету та наявність авторського стилю;
- точність використаної інформації: перевірені джерела, верифікована інформація, грамотне титрування (імена, прізвища, назви), достовірне цитування (зокрема відеоцитування);
- технічна якість і адаптованість Твору до трансляційних параметрів інтернету та різних видів комп'ютерних пристроїв.

Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи відповідно до «Засобів діагностики якості вищої освіти» представлені в Додатку 7.

ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. ДСТУ ГОСТ 7.80:2007 Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Заголовок. Загальні вимоги та правила складання. Київ : Держспоживстандарт України, 2007. 47 с. (Національний стандарт України).
2. ДСТУ ГОСТ 8302:2015 Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ : ДП УкрНДНЦ, 2007. 16 с. (Національний стандарт України).
3. Інформація та документація. Бібліографічний опис скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила ДСТУ 3582:2013. На заміну ДСТУ 3582–97. Чинний від 2013-08-22. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Національний стандарт України).
4. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. 2021. *Офіційний вебсайт Одеського національного університету імені І. І. Мечникова*. URL: https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-2021.pdf (дата звернення: 24.02.2024).
5. Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. 2022. *Офіційний вебсайт Одеського національного університету імені І. І. Мечникова*. URL: https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf (дата звернення: 24.02.2024).
6. Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова. 2022. *Офіційний вебсайт Одеського національного університету імені І. І. Мечникова*. URL: https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/dek/exam-komiss_2022.pdf (дата звернення: 24.02.2024).

ДОДАТКИ

Додаток 1

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Владимирський О. Від першої письмової згадки. *Чорноморські новини*. № 040. 2015. URL: <http://chornomorka.com/archive/21612/a-5759.html> (дата звернення: 12.02.2024).
2. Гаташ В. «Етюди оптимізму» — погляд через століття. *Дзеркало тижня*. №48. 2007. URL: https://dt.ua/SCIENCE/etyudi_optimizmu__poglyad_cherez_stolittya.html (дата звернення: 12.02.2024).
3. Жидких І. Син України, громадянин світу : до 170-річчя від дня народження І. І. Мечникова. *Фундаментальна бібліотека ХНАУ*. 2015. URL: <http://lib.knau.kharkov.ua/news/761-vidatniy-ucheniy-mechnikov-llya-llch.html> (дата звернення: 12.02.2024).
4. Ілля Мечников. *Телеканал ДОМ*. YouTube. 12 серпня 2019. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=D0wcs9X6kmg> (дата звернення: 12.02.2024).
1. Іванов В. Ф. Комп'ютерні мас-медіа на межі століть. *Актуальні питання масової комунікації*. 2002. Вип. 3. Ч. 1. С. 41–42.
2. Різун В. В. Маси : тексти лекцій. Київ : ВПЦ “Київський університет”, 2003. 118 с.
3. Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? *Екологія життя* : вебсайт. URL: <http://www.eco-live.com.ua> (дата звернення: 12.02.2024).
4. Garnett J. L. *Communicating for Results in Government : A Strategic Approach for Public Managers*. San Francisco : Jossey-Bass Publishers, 1992. 306 p.

**Зразок оформлення окремих видів робіт
згідно бібліографічного опису наукової літератури**

*Згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне
посилання. Загальні положення та правила складання»*

Монографії: один, два або три автори

1. Різун В. В. Маси : тексти лекцій. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2003. 118 с.
2. Передирій В., Сидоренко Н., Старченко Т. Жіноча доля на тлі доби : (літопис жіночого руху у світлі українських видань). Київ : Дослідницький центр історії української преси, 1999. 120 с.

Чотири автори

1. Москаленко А. З., Губернський Л. В., Іванов В. Ф., Вергун В. А. Масова комунікація : підручник. Київ : Либідь, 1997. 216 с.
2. Масова комунікація : підручник / А. З. Москаленко та ін. Київ : Либідь, 1997. 216 с.

П'ять авторів і більше

1. Історія української дожовтневої журналістики : навч. посіб. / О. І. Дей та ін. Львів: Вид-во при Львів. ун-ті ВО «Вища школа», 1983. 512 с.

Багатотомні видання

1. Українські часописи Львова 1848-1939 рр. : історико-бібліограф. Дослідження : у 3 т. Львів : Світ, 2001. Т. 1 : 1848-1900. 744 с.

Частина видання

Розділ книги

1. Владимиров В. М. Теоретичні основи журналістики в світлі теорії розуміння. *Журналістика, особа, суспільство: проблема розуміння* / за ред. В. М. Владимиров. Київ, 2003. С. 73–113.

Статті у продовжуваних періодичних виданнях

1. Іванов В. Ф. Комп'ютерні мас-медіа на межі століть. *Актуальні питання масової комунікації*. 2002. Вип. 3. Ч. 1. С. 41–42.

Матеріали конференцій

1. Лизанчук В. Морально-національні засади журналістської творчості у контексті ідентифікації українців та інформаційної безпеки України. *Українська періодика: історія і сучасність* : доп. та повідомл. восьмої Всеукр. наук.-теорет. конф., 24–26 жовтня 2003 р. Львів, 2003. С. 21–28.

Електронні ресурси

1. Животко А. П. Історія української преси : навч. посіб. Київ : Наша культура і наука, 1999. 360 с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001486> (дата звернення: 15.02.2024).
2. Кузнякова Т. В. Генеза періодично друкованої преси в Україні. *Актуальні проблеми державного управління*. № 2 (40). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ardp_2011_2_34 (дата звернення: 15.02.2024).
3. Про стандартизацію : Закон України від 11 лют. 2014 р. № 1315. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1315-18> (дата звернення: 02.02.2024).
4. Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? *Екологія життя* : вебсайт. URL: <http://www.eco-live.com.ua> (дата звернення: 12.02.2024).
5. Владимирський О. Від першої письмової згадки. *Чорноморські новини*. № 040. 2015. URL: <http://chornomorka.com/archive/21612/a-5759.html> (дата звернення: 12.02.2024).
6. Власті поддержали инициативу празднования 600-летия Одессы. *Одесская жизнь*. 10 квітня. 2015. URL: <http://odessa-life.od.ua/news/26949-vlasti-podderzhali-iniciativu-prazdnovaniya-600-letiya-odessy> (дата звернення: 15.02.2024)

Інші документи

Дисертації

1. Василик Л. Є. Сучасна світоглядна публіцистика літературно-художніх видань в контексті історії української журналістики: концептосфера національної ідентичності : дис. ... д-ра наук із соціал. комун. : 27.00.04 / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т журналістики. Київ, 2010. 473 с.

Автореферати дисертацій

1. Герасимчук Н. Г. Трансформація фейлетону на шпальтах київської преси другої половини ХІХ — початку ХХ ст.: призначення, жанрова сутність, стилістика : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. соц. ком. : 27.00.04. Київ, 2013. 19 с.

Стандарти

1. 7.80:2007. Бібліографічний запис. Заголовок. Загальні вимоги та правила. Київ : Держстандарт України, 2008. 12 с. (Національний стандарт України).

Іншомовні джерела

1. Garnett J. L. Communicating for Results in Government: A Strategic Approach for Public Managers. San Francisco : Jossey-Bass Publishers, 1992. 306 p.

Додаток 2

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Факультет журналістики, реклами та видавничої справи

Кафедра періодичної преси та медіаредагування

Кваліфікаційна робота

на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

«Регіональні ЗМІ в умовах воєнного стану
(серія журналістських матеріалів)»

«Regional mass media in wartime conditions
(a series of journalistic materials)»

Виконала: здобувач(ка) денної (заочної) форми навчання
спеціальності 061 журналістика

Освітня програма «Журналістика»

Янак Христина Олександрівна

Керівник ст. викл. Блінов Є. М. _____
(підпис)

Рецензент д. н. із соц. ком., проф. Іванова О. А.

Рекомендовано до захисту:
Протокол засідання кафедри

№ ____ від ____ . ____ . 20__ р.

Завідувач(ка) кафедри

(підпис)

(прізвище, ім'я)

Захищено на засіданні ЕК № ____
протокол № __ від ____ . ____ . 20__ р.

Оцінка _____ / ____ / ____
(за національною шкалою/шкалою ECTS/ бали)

Голова ЕК

(підпис)

(прізвище, ім'я)

Одеса 2024

Додаток 3

Пам'ятка науковому керівникові

Науковий керівник посідає важливе місце в процесі підготовки дипломної роботи здобувача. Науковий керівник має приділяти увагу ознайомленню здобувача з методикою роботи, використанню здобувачем сучасних методологічних підходів. Варто надавати необхідну допомогу здобувачеві в розробці структури роботи, пошукові матеріалів.

Рекомендуємо науковим керівникам стежити за тематикою випускних робіт. Бажано уникати констатуючих тем, що не вказують на обрану проблему, та тем надто загальних, очевидно «не підйомних» у межах роботи здобувача.

Науковий керівник має проконтролювати відповідність із вимогами й оформлення завершеного дослідження. Зокрема необхідно прагнути до того, щоб здобувач дотримувався визначеного обсягу твору.

Технічне виконання роботи має відповідати висунутим вимогам. Науковий керівник не може рекомендувати роботу для розгляду на кафедрі, а кафедра — до представлення її рецензентові, якщо робота містить ознаки плагіату, й несе персональну відповідальність за це.

Науковий керівник має допомогти здобувачеві підготуватися до виступу перед екзаменаційною комісією.

У своєму відгукові науковий керівник має уникати просторіч, не переповідати конкретні фрагменти роботи здобувача та не дублювати виступ здобувача під час захисту.

Додаток 4

Зразок оформлення відгуку

ВІДГУК

наукового керівника на кваліфікаційну роботу
(назва роботи)
на здобуття першого (бакалаврського) рівня
здобувачки(а) спеціальності 061 журналістика
(зазначається повністю прізвище, ім'я, по-батькові здобувача)

Основні положення, які повинен розглянути керівник:

- обґрунтування актуальності наукового дослідження;
- коректність визначення мети й завдань, відповідність висновків роботи;
- обґрунтованість вибору методології дослідження;
- джерельна база дослідження;
- практична спрямованість роботи;
- рівень самостійності та оригінальності створеної роботи;
- якість оформлення проєкту;
- мова та стиль роботи;
- зауваження, рекомендації.

Загальні висновки про відповідність кваліфікаційної роботи основним вимогам «Положення» та можливість допуску до захисту в ЕК.

Науковий керівник

(прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Дата (число, місяць, рік).

Додаток 5

Пам'ятка рецензенту

Рецензент має дати об'єктивну характеристику роботі, з вказівками на її позитивні якості та недоліки. Виступ рецензента під час процедури захисту є обов'язковим. У разі об'єктивних обставин, що перешкоджають цьому, необхідно поставити до відома голову екзаменаційної комісії як мінімум до початку роботи засідання того дня, в який має захищатися рецензована робота. За дорученням голови, один з членів комісії має зачитати рецензію. Рецензія має бути надрукована.

Від ретельності рецензії, аргументованості й повноти висновків рецензента значною мірою залежить оцінка випускної роботи екзаменаційною комісією. Критичний підхід до випускної роботи — одна з необхідних ознак повноцінної рецензії. Оцінка обґрунтованості положень кваліфікаційної роботи бакалавра, їхньої достовірності повинна бути об'єктивною та відображати як позитивні, так і негативні сторони праці. Зокрема рецензент має наголосити на ключових проблемах, звернути увагу на висновки й твердження, що викликають сумніви й можуть слугувати підґрунтям для дискусії під час захисту. У рецензії рецензент повинен оцінити зміст роботи, її завершеність у цілому й викласти зауваження щодо її змістової частини, рівня вирішення завдань, досягнення мети та оформлення.

Під час виступу на захисті випускної роботи рецензент викладає повністю зміст своєї рецензії та публічно оголошує власну оцінку за 100-бальною та за національною шкалами.

Зразок оформлення рецензії

РЕЦЕНЗІЯ

(наук. ступінь, вчене звання, посада, прізвище, ім'я, по батькові рецензента)
на кваліфікаційну роботу (назва)
на здобуття першого (бакалаврського) рівня
здобувача (ки) спеціальності 061 журналістика
(зазначається повністю прізвище, ім'я, по батькові здобувача)

Рецензія може бути написана у вільній формі, але повинна містити висновки рецензента щодо:

- ступеня актуальності кваліфікаційної роботи; глибини розкриття теми;
- уміння аргументовано й логічно подавати узагальнення й висновки;
- доцільності використання обраних методів дослідження;
- новизни та практичного значення викладених у роботі висновків і пропозицій;
- уміння застосовувати набуті знання на практиці;
- якості оформлення кваліфікаційної роботи;
- мови та стилю роботи;
- зауваження (недоліки), рекомендації, запитання.

Рецензент за 100-бальною та за національною шкалами оцінює кваліфікаційну роботу.

Науковий ступінь, вчене звання, посада, установа,
прізвище, ініціали

(підпис)

Дата (число, місяць, рік)

Засвідчення підпису рецензента, печатка установи, де працює рецензент (якщо він не працює на факультеті журналістики, реклами та видавничої справи).

Додаток 7

Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи

Критерії оцінювання	Рейтинг. Бал за 100-бал. шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за нац. шкалою
<ul style="list-style-type: none"> – роботу виконано самостійно, зміст повністю відповідає назві, поставленій меті й завданням; – робота оформлена з дотриманням усіх вимог і написана грамотно; – роботу захищено на «відмінно». 	90-100	A	Відмінно
<ul style="list-style-type: none"> – роботу виконано самостійно, зміст відповідає назві, завдання виконані, мета досягнута; – робота оформлена з дотриманням усіх вимог, але містить незначні недоліки, зокрема мовні, стилістичні, технічні; – роботу захищено на «добре». 	85-89	B	Добре
<ul style="list-style-type: none"> – роботу виконано самостійно, зміст загалом відповідає назві, завдання у цілому виконані, мета досягнута; – в оформленні роботи є недоліки, зокрема мовленнєві та стилістичні, технічні; – роботу захищено на «добре». 	75-84	C	
<ul style="list-style-type: none"> – роботу виконано самостійно, але зміст розкрито недостатньо, завдання виконані частково, що позначилося на повноті досягнення мети; – в оформленні роботи є недоліки технічного характеру. – роботу захищено на «задовільно». 	70-74	D	Задовільно
<ul style="list-style-type: none"> – роботу виконано в основному самостійно, зміст розкрито недостатньо, завдання виконані частково, мету досягнуто лише частково; – недостатня кількість і застарілість бібліографії; – в оформленні роботи є недоліки, мовленнєві помилки, суттєві порушення вимог до стилю викладення матеріалу; – технічні помилки виконаної роботи; – роботу захищено на «задовільно». 	60-69	E	
<ul style="list-style-type: none"> – роботу списано або зміст не розкрито; – недостатня кількість і застарілість бібліографії; – роботу оформлено без дотримання вимог, велика кількість технічних помилок у створенні формату роботи; – роботу захищено на «незадовільно». 	35-59	FX	Незадовільно
<ul style="list-style-type: none"> – робота не відповідає вимогам. 	0-34	F	

Навчальне видання

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ТА ЗАХИСТУ
ТВОРЧИХ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ**
для здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 061 «Журналістика»

Укладачі:

Тхоржевська Тетяна Вікторівна
Азеєв Сергій Володимирович
Житнікова Ангеліна Віталіївна

Відповідальний редактор:

Іванова Олена Андріївна

В авторській редакції

Підписано до друку 22.03.2024. Формат 60x90/16.
Обсяг 2,62 ум. друк. арк.
Папір офсетний. Гарнітура «Times New Roman»
Наклад 100 прим. Зам. № 24059

Видавець і виготовлювач

С. Л. Назарчук

Україна, 65009, м. Одеса, вул. Фонтанська дорога, 10

Тел.: 050 905 23 77. E-mail: selen_odessa@ukr.net

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

ДК № 7024 від 23.12.2019 р.